

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Фаховий коледж «Універсум»

Циклова комісія природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« ___ » _____ 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ МЕДИЧНИХ ЗНАНЬ

для студентів

спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

освітньої програми Середня освіта (Фізична культура)

освітньо - кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02138554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма №	1539/20
 (підпис)	(підпис) (прізвище, ініціали)
« ___ »	2020 р.

Київ – 2020

Робоча програма основи медичних знань

Розробники:

Глухенька Людмила Миколаївна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

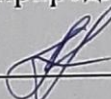
Варда Наталія Анатоліївна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка
Викладачі:

Варда Наталія Анатоліївна, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від 31 серпня 2020 року № 1

Голова циклової комісії природничих дисциплін

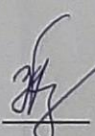

_____
(Підпис)

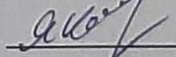
Людмила ГЛУХЕНЬКА

(Прізвище ініціали)

Робочу програму перевірено

«01» вересня 2020 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Зоя ГЕЙХМАН

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

на 20__/20__ н.р. (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №

—

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	1,5 / 45
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	1
Обсяг кредитів	1,5
Обсяг годин, в тому числі:	45
Аудиторні	22
Модульний контроль	2
Семестровий контроль	
Самостійна робота	21
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Оптимальний рівень медичної підготовки педагогічного працівника є обов'язковим елементом його професійної компетентності, оскільки вчитель повинен вміти оперативно оцінити стан потерпілого або хворого учня, визначити обсяг невідкладної допомоги і без зволікань надати її дитині на місці події, із метою попередження можливих ускладнень або летального наслідку.

Мета: забезпечення підготовки педагога до надання невідкладної медичної допомоги в загрозованих для життя станах дітям і дорослим та проведення профілактичної роботи з питань охорони життя і здоров'я дітей.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати ситуації та умінь надання долікарської медичної допомоги в загрозованих для життя в різних ситуаціях.

Компетентності, якими має оволодіти студент у процесі вивчення дисципліни

- ✓ володіти знаннями про фактори, що впливають на здоров'я, принципи здорового способу життя;
- ✓ розуміти причини основних соціально-значущих та соціально-зумовлених захворювань;
- ✓ володіння методами та заходами профілактики захворювань;
- ✓ здатність застосовувати знання на практиці для збереження свого здоров'я і здоров'я оточуючих людей;
- ✓ уміння організовувати роботу по збереженню і зміцненню як особистого, так і суспільного здоров'я;
- ✓ здатність проводити аналіз впливу різних факторів на здоров'я;
- ✓ володіти навичками реанімації; володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів (вимірювати температуру тіла, АТ, визначати та оцінювати пульс, дихання тощо);
- ✓ володіти технікою надання першої (долікарської) допомоги при різних станах, що загрожують життю на здоров'ю;
- ✓ володіти техніками застосування лікарських препаратів та проводити нескладні маніпуляції;
- ✓ володіти правилами роботи при бактеріологічній небезпеці; володіти правилами роботи в умовах стихійного лиха чи екстремальних ситуацій;

Для успішного засвоєння знань з основ медичних знань студенти повинні мати вихідний рівень знань з курсу анатомії і фізіології людини, хімії, біології.

Вивчення студентами навчальної дисципліни «Основи медичних знань» завершується складанням заліку.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має :

розуміти та пояснювати:

- основні анатомічні і фізіологічні особливості розвитку дітей молодшого шкільного віку; основні симптоми патологічних станів у дітей шкільного віку;
- принципи загальної та особистої гігієни дітей молодшого шкільного віку; основи долікарської діагностики, класифікації раптових захворювань, епідемічних процесів, етіології і патогенезу інфекційних хвороб, ВІЛ-СНІД, венеричних хвороб, дитячих інфекцій, паразитарних хвороб;

дотримуватись правил:

- надання невідкладної допомоги та профілактики поширення інфекційних хвороб;
- основ реанімації; теоретичних основ надання невідкладної допомоги при закритих та відкритих ушкодженнях, опіках, відмороженнях, електротравмі, травмах, переломах, кровотечах, травматичному шоку, синдромі довготривалого здавлення, травмах голови, хребта, пораненнях, закритих і відкритих ушкодженнях черевної порожнини;
- техніки надання невідкладної допомоги в різних умовах, спрямованої на порятунок потерпілого;
- профілактики дитячого травматизму;
- основ фармакотерапії, застосування основних лікарських засобів, введення лікарських препаратів в організм потерпілого при виникненні невідкладного стану.
- дотримуватись правил серцево-легеневої реанімації;

розпізнавати:

- симптоматику патологічних станів у дітей шкільного віку;
- розпізнавати ознаки та вміти надати невідкладну допомогу при укусах змій, отруйних комах, собак та ін. тварин;

характеризувати правила та принципи загальної та особистої гігієни;

мати навички домедичної діагностики раптових захворювань, епідемічних процесів, інфекційних хвороб, ВІЛ-СНІД, венеричних хвороб, дитячих інфекцій, надання невідкладної допомоги, ведення профілактики;

володіти:

- правилами роботи при бактеріологічній небезпеці;
- технікою надання невідкладної допомоги в різних умовах, спрямованою на порятунок потерпілого;
- технікою десмургії, іммобілізації;

- навичками застосування основних лікарських засобів, введення лікарських препаратів в організм потерпілого при невідкладних станах;

надати:

- невідкладну допомогу при закритих та відкритих ушкодженнях, опіках, відмороженнях, електротравмі, травмах, переломах, кровотечах, травматичному шоку, синдромі довготривалого здавлення, травмах голови, хребта, пораненнях, закритих та відкритих ушкодженнях черевної порожнини,

використовувати:

- набуті знання в повсякденному житті, в профілактичній та виховній роботі з дітьми; використовувати набуті знання і володіти правилами роботи в екстремальних умовах

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	у тому числі						
	Усього	лекцій	Семинарських занять			СО	Модульний контроль
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовний модуль №1							
Долікарська медична допомога в загрозованих для життя станах при травмах, загальних та інфекційних захворюваннях, отруєннях							
Тема 1. Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної систем.	5	2				3	
Тема 2. Долікарська допомога при захворюваннях травної та сечовидільної систем.	8	2	2			4	
Тема 3. Загальна характеристика травм та їх профілактика.	7	2	2			3	
Всього за 1 модуль	20	6	4			10	
Змістовний модуль №2							
Долікарська медична допомога при загальних та інфекційних захворюваннях, отруєннях							
Тема 4. Інфекційні хвороби.	7	2	2			3	
Тема 5. Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату. Хвороби шкіри.	8	2	2			4	
Тема 6. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.	10	2	2			4	2
Всього за 2 модуль	25	6	6			11	2
Всього годин	45	12	10			21	2

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Долікарська медична допомога в загрозливих для життя станах при травмах, загальних та інфекційних захворюваннях, отруєннях

Тема 1. Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної систем.

Гіпертонічна криза як ускладнення гіпертонічної хвороби, ознаки, можливі ускладнення. Надання медичної допомоги. Непритомність як прояв гострої судинної недостатності, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Поняття про колапс.

Бронхіальна астма як захворювання інфекційно-алергічної природи.

Характеристика нападу бронхіальної астми. Надання долікарської медичної допомоги. Кровохаркання та легенева кровотеча як ускладнення захворювань дихальної системи, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Ключові поняття: гастрит, цистит, ниркова колька, інфаркт, інсульт, серцева недостатність, алергія, бронхіальна астма

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2

додаткові – 1,6

Тема 2. Долікарська допомога при захворюваннях травної та сечовидільної систем.

Гострий гастрит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Шлунково-кишкова кровотеча як ускладнення виразкової хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги. Печінкова колька як ускладнення жовчнокам'яної хвороби. Причини, ознаки. Надання долікарської медичної допомоги.

Гострий цистит, причини, ознаки, надання долікарської медичної допомоги, можливі ускладнення, профілактика. Ниркова колька як ускладнення нирковокам'яної хвороби, ознаки, надання долікарської медичної допомоги.

Ключові поняття: гастрит, цистит, ниркова колька, інфаркт, інсульт, серцева недостатність, алергія, бронхіальна астма

Семінар №1. Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної, травної та сечовидільної систем.

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2,3

додаткові – 2,5

Тема 3. Загальна характеристика травм та їх профілактика.

Загальне поняття і види травм. Профілактика травматизму. Дитячий травматизм, засоби профілактики. Травматичний шок, його перебіг, основні ознаки. Долікарська медична допомога при травматичному шоку. Поняття про знеболювання при травмах. Визначення, класифікація та характеристика кровотеч залежно від виду ушкодження судин. Небезпека кровотеч. Методи зупинення кровотеч - тимчасове зупинення, поняття про остаточне зупинення кровотеч. Зупинення кровотеч у дитини, його особливості залежно від віку дитини. Особливості кровотрати в дитини. Профілактика травматизму на уроках фізкультури та під час змагань.

Удари м'яких тканин. Розтяги та розриви зв'язок, сухожиль, м'язів. Поняття про вивихи. Травматичний токсикоз. Долікарська медична допомога. Види і ознаки переломів. Значення рентгенографії в діагностуванні переломів кісток. Імобілізація уламків кісток під час транспортування потерпілих. Засоби транспортної імобілізації, показання до їх застосування. Основні правила транспортної імобілізації. Особливості переломів у дітей. Закриті травми головного мозку - струс, удар, здавлювання. Основні ознаки, особливості їх перебігу у дітей. Принципи надання долікарської медичної допомоги при черепно-мозкових ушкодженнях. Ушкодження носа, очей, вуха, щелеп. їх основні ознаки, ускладнення. Долікарська медична допомога при травмах грудної клітки. Основні принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота.

Семінар №2. Десмургія, види пов'язок. Різновиди коригуючих, іммобілізуючих, оклюзійних пов'язок. Перев'язувальний матеріал (гіпсові, клейові та бинтові пов'язки).

Ключові поняття: травматизм, рана, травма, імобілізація, перелом, кровотеча, травматичний шок

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2,3

додаткові – 1,2,5

Змістовний модуль №2

Долікарська медична допомога при загальних та інфекційних захворюваннях, отруєннях

Тема 4. Інфекційні хвороби.

Особливості інфекційних хвороб. Інфекційний процес, періоди. Епідемічний процес, три ланки процесу, епідемічне вогнище. Групи інфекційних хвороб. Профілактика (роль вихователя), протиепідемічні заходи. Імунітет; види, фактори, що впливають на імунітет. Дезінфекція - завдання, методи та засоби.

Дифтерія, кір, скарлатина: особливості перебігу, епідемічна сучасна ситуація, шляхи передачі, характерні ознаки, ускладнення. Медична допомога хворим, особливості догляду. Профілактика, протиепідемічні заходи. Вітряна віспа, коклюш, краснуха: поняття про шляхи передачі, ознаки, попередження ускладнень, профілактика (особливо в дитячих закладах).

Холера. Харчові токсикоінфекції (сальмонельоз, ботулізм, дизентерія). Особливості кишкових інфекцій, збудники, джерело інфекції, шляхи передачі, можливість зараження, ознаки хвороб, ускладнення, надання долікарської допомоги. Профілактика, дезінфекція. Протиепідемічні заходи.

Коронавірусна інфекція .

Семінар №3. Попередження інфекційних захворювань.

Ключові поняття: кір, краснуха, скарлатина, вітряна віспа, кашлюк, харчові інфекції, отруєння.

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2,4

додаткові – 4,5

Тема 5. Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату. Хвороби шкіри.

Особливості слухового аналізатора дитини. Фактори, що сприяють розвитку слуху дитини. Значення мови вчителя для слухового сприйняття. Основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. Поняття про сіркову пробку, чужорідне тіло вуха, гострий та хронічний отит, розрив барабанної перетинки. Надання долікарської медичної допомоги при патології органа слуху. Попередження порушень слуху в дітей. Особливості зорового апарату дитини. Причини та ознаки короткозорості в дітей. Попередження короткозорості в дітей. Вплив перегляду телепередач на зір дитини. Постава - звичне положення тіла під час сидіння, стояння чи при ходінні. Ознаки нормальної постави. Причини їх виникнення, профілактика. Профілактика плоскостопості.

Причини шкірних захворювань. Гнійничкові хвороби шкіри, їх причини, локалізація, ознаки, сприятливі умови. Характеристика найбільш розповсюджених гнійничкових захворювань шкіри, профілактика. Поняття про грибкові хвороби шкіри. Стригучий лишай: джерело захворювання, збудник хвороби, локалізація, ознаки хвороби та її попередження. Короста: джерело захворювання, збудник, локалізація, загальні та місцеві ознаки, профілактика. Поняття про педикульоз, шляхи зараження, локалізацію, ознаки та його профілактику.

Ключові поняття: астигматизм, далекозорість, косоокість, дальтонізм, постава, сколіоз, лордоз, кіфоз, отит, невроз, піодермія, фурункульоз, стригучий лишай, короста, педикульоз, аскаридоз, ентеробіоз

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2,4

додаткові – 2,4

Семінар №4. Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату. Хвороби шкіри.

Тема 6. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.

Поняття про дитячі неврози та їх причини. Причини шкільних неврозів. Класифікація неврозів. Ознаки, загальні для всіх форм неврозів. Характеристика неврастенії, неврозу страху, неврозу нав'язливих станів, істеричного неврозу, заїкання. Запобігання психоневрологічним порушенням у дітей.

Семінар №5. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.

Ключові поняття: невроз, істерія, заїкання, невроз нав'язливих станів.

Рекомендовані джерела:

основні – 1,2,4

додаткові – 1,3

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна	кількість бал	Максимальна
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Відвідування практичних занять	1			-	-
Робота на семінарському занятті	10	2(1)	10	3(2)	20
Робота на практичному занятті	10			-	-
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-				
Виконання завдань для самостійної роботи	6	3	30	3	30
Виконання модульної роботи	25			1	25
Разом			45		81
Максимальна кількість балів		126			
Розрахунок коефіцієнта:	126/100=1,26				

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	<i>Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної систем.</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Загальне поняття про термінальні стани та реанімацію. ➤ Лікарські препарати і способи їх вживання 	3	5
2.	<i>Долікарська допомога при захворюваннях травної та сечовидільної систем. Жовчнокам'яна та сечокам'яна хвороби.</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Користуючись рекомендованою літературою, виписати ознаки, способи надання долікарської медичної допомоги при гострому циститі, печінкових та ниркових кольках. 	4	5
3.	<i>Загальна характеристика травм та їх профілактика. Політравматизм.</i> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Охарактеризувати основні ознаки ушкоджень організму людини від дії низьких температур. ➤ Користуючись рекомендованою літературою, виписати принципи надання долікарської медичної допомоги при ушкодженнях живота. 	3	5

4.	<i>Інфекційні хвороби</i> ➤ Опрацювати інформацію про правовий та психосоціальний захист хворих та ВІЛ-інфікованих. ➤ Користуючись рекомендованою літературою, проаналізувати протиепідемічні заходи в класі при інфекційних хворобах (коклюш, вітряна віспа, скарлатина, кір, краснуха)	3	5
5.	<i>Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату.</i> <i>Хвороби шкіри.</i> ➤ Проаналізувати значення мови вчителя для слухового сприйняття. ➤ З'ясувати основні причини порушень слуху в дітей шкільного віку. ➤ Ознайомитись з методикою попередження короткозорості, сколіозу, плоскостопості в дітей.	4	5
6.	<i>Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення</i> ➤ З'ясувати причини шкільних неврозів.	4	5

При перевірці та оцінюванні знань, якими оволодів майбутній спеціаліст застосовуються такі критерії:

- високий понятійний рівень;
- глибина, широта, повнота питання, що висвітлюється;
- осмисленість і усвідомленість затверджених положень теми, яка розкривається студентом;
- логічність та послідовність під час відповіді;
- доведення та аналіз теорій, концепцій, вчень, які вивчалися;
- самостійність мислення;
- впевненість в правоті своїх суджень;
- вміння виділяти головне;
- вміння встановлювати між предметні та внутрішньо-предметні зв'язки;
- вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми;

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Завдання для модульної контрольної роботи містять різнорівневі тестові завдання (20 тестів) та запитання з розгорнутою відповіддю (2 запитання). За кожну правильну відповідь на 1 тестове завдання виставляється 0,5 бали, за неправильну відповідь – 0 балів, відповідь на запитання з розгорнутою відповіддю по 2,5 відповідно. Модульна контрольна робота вважається зарахованою, якщо вона оцінена на 5 та більше балів.

До модульної контрольної роботи допускаються студенти, які відвідали не менше 90% аудиторних занять і отримали не менше 60% від можливої кількості балів за поточну роботу.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – залік.

Оцінювання знань, умінь і навичок при складанні заліку може відбуватися у такій послідовності:

1. Якщо студент упродовж семестру одержав від 60 до 100 балів, то за шкалою йому виставляється одна з оцінок і за національною шкалою оцінка «зараховано».
2. Якщо студент упродовж семестру одержав від 1 до 59 балів, то за шкалою йому виставляється оцінка «не задовільно» і за національною шкалою оцінка «не зараховано». Після додаткової роботи над навчальним матеріалом він зобов'язаний скласти залік.

6.6 Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	75-81	Добре
D	69-74	Задовільно
E	60-68	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу

**7. Навчально-методична карта дисципліни
«Основи медичних знань» для спеціальності 014.11 Середня освіта (Фізична культура)**

45 год.(лекції- 12 ,сем. 10 год, мод. 2 год., со 21 год.)

Тиждень						
Модулі	Змістовий модуль І					
Назва модуля	Змістовний модуль №1 ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА В ЗАГРОЗЛИВИХ ДЛЯ ЖИТТЯ СТАНАХ ПРИ ТРАВМАХ (76 бал)			Змістовний модуль №1 ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА ПРИ ЗАГАЛЬНИХ ТА ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ, ОТРУЄННЯХ (80 бал)		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Тема 1. Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної систем.	Тема 2. Долікарська допомога при захворюваннях травної та сечовидільної систем.	Тема 3. Загальна характеристика травм та їх профілактика.	Тема 4. Інфекційні хвороби.	Тема 5. Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату. Хвороби шкіри.	Тема 6. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.
Теми семінарських занять	Семінарське заняття №1 Долікарська допомога при захворюваннях дихальної, серцево-судинної, травної та сечовидільної систем.	Семінар №2. Десмургія, види пов'язок. Різновиди коригуючих, імобілізуючих, оклюзійних пов'язок.		Семінар №3. Попередження інфекційних захворювань.	Семінар №4. Захворювання зору, слуху, опорно-рухового апарату. Хвороби шкіри.	Семінар №5. Загальні поняття про нервові захворювання, психоневрологічні порушення.
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Модульний контроль	25 балів					
Підсумковий контроль	залік					

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. [Коденко, Ярослав Володимирович](#). Основи медичних знань : навчальний посібник для 10-11 кл. серед. загальноосвіт. шк. / Я. В. Коденко. - Київ : Арт-освіта, 2012. - 159 с.
2. Григус І. М. Перша медична допомога / І. М. Григус, М. Я. Романишин. – Львів: "Новий Світ-2000", 2017. – 176 с.
3. Лелека В.М.Захист Вітчизни (рівень стандарту,»основи медичних знань»):підр. для 10кл. закл. серед. освіти /В.М.Лелека, А.М.Бахтін, Е.В.Винограденко. –Харків:Вид –во «Ранок», 2018.- 144 с.: іл.
- 4.[Мойсак, Олександр Данилович](#). Основи медичних знань і охорони здоров'я: навчальний посібник / О. Д. Мойсак ; Міністерство освіти і науки України. - 6-те вид., випр. та допов. - Київ : Арістей, 2011. - 496 с.
- 5.Практичні роботи з курсу «Основи медичних знань» : методичні рекомендації для студентів спеціальності "Дошкільне виховання" / уклад. О. Д. Мойсак ; ред. Л. І. Василеня. - Київ : [б. в.], 2002. - 116 с.
- 6.[Чуприна, Олена Віталіївна](#). Основи медичних знань: долікарська допомога та медико-санітарна підготовка : навчальний посібник / О. В. Чуприна, Т. В. Гищак, О. В. Долинна. - Київ : Паливода А. В., 2006. - 215 с.

Додаткова

1. Герасимів І.М.Захист Вітчизни: Основи медичних знань. Підруч.для 10 кл. загально освіт.навч.закл. Рівень стандарту./ І.М. Герасимів, А.А. Гудима, К.О. Пашко, М.М. Фука – Тернопіль: Видавництво «Астон», 2010. – 352с.: іл.
2. [Гищак, Тетяна Віталіївна](#). Основи медичних знань та медицини катастроф: навчальний посібник / Т. В. Гищак, О. В. Долинна. - Київ : Паливода А. В., 2003. - 140 с.
3. Гудима А.А. Захист вітчизни: Підруч.для учнів 11 кл.загальноосвіт.навч.закл.(рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, для дівчат «основи медичних знань»)/ А.А. Гудима, К.О. Пашко, І.М. Герасимів, М.М. Фука – Тернопіль: Астон, 2011. – 280с.: іл.
4. Основи медичних знань. Анатомія та фізіологія дитячого організму. Вікова фізіологія і шкільна гігієна. Валеологія : навчально-методичний посібник / Н. І. Коцур, Л. П. Товкун, Н. І. Годун, О. М. Миздренко. – Переяслав-Хмельницький : О. М. Лукашевич, 2014. – 463 с. : іл., табл.
5. Плахтій П.Д. Основи медичних знань: навчальний посібник/ П.Д. Плахтій. Кам'янець-Подільський: Друкарня Рута, 2013.
6. Фенонюк Я.І. Основи медичних знань та долікарської допомоги: підручник. / За ред. Я.І. Федонюка, В.С. Грушка. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012.

9. Додаткові ресурси

1. Захист вітчизни: Підруч.для учнів 11 кл.загальноосвіт.навч.закл.(рівень стандарту, академічний рівень, профільний рівень, для дівчат «Основи медичних знань») [Електронний ресурс] / А. А.Гудима, К. О. Пашко, І. М. Герасимів, М. М. Фука // Астон. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://ru.calameo.com/books/00109410427fcbc647df1>.
2. Валецька Р. О. Основи медичних знань [Електронний ресурс] / Р. О. Валецька // Волинська книга. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.twirpx.com/file/1198103/>.